

Motion till riksdagen 2025/26:3970

av Anders Ygeman m.fl. (S)

med anledning av skr. 2025/26:166 Riksrevisionens rapport om utbildning på vetenskaplig grund

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta en myndighet ta huvudansvaret för systematisk sammanställning av forskning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) i uppdrag att fokusera på kunskapsstöd i stället för forskningskommunikation och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge en lämplig aktör i uppdrag att utveckla metoder för att dokumentera, värdera och sammanställa beprövad erfarenhet inom skolan och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Undervisningen i svensk skola ska enligt skollagen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Detta är en grundläggande princip för att säkerställa hög kvalitet i undervisningen och goda förutsättningar för elevers lärande.

I skrivelse 2025/26:166 redovisar regeringen sin syn på Riksrevisionens granskning av skolmyndigheternas arbete med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Granskningen visar att statens arbete i flera delar är otillräckligt samordnat och att det saknas tydliga strukturer för hur forskning och professionell erfarenhet systematiskt ska tas till vara i skolans praktik.

Regeringen konstaterar i skrivelsen att det saknas både metod och struktur på nationell nivå för att systematiskt samla in, pröva och dokumentera beprövad erfarenhet. Samtidigt anser regeringen att Riksrevisionens rapport kan anses slutbehandlad.

Socialdemokraterna menar att detta är en otillräcklig hantering av de brister som granskningen har identifierat. Skrivelsen innehåller i huvudsak redovisningar av pågående processer och möjliga framtida överväganden, men få konkreta besked om hur problemen ska åtgärdas.

För att undervisningen i praktiken ska vila på vetenskaplig grund krävs ett mer sammanhållet statligt ansvar för att systematiskt sammanställa och tillgängliggöra forskning som är relevant för skolans verksamhet. I dag finns ett stort antal aktörer som producerar eller kommunicerar forskning och kunskapsunderlag, men ansvaret är splittrat och saknar tydlig samordning. Regeringen bör därför ge en myndighet ett tydligt huvudansvar för att systematiskt sammanställa forskning, även på uppdrag av andra skolmyndigheter.

Vidare behöver skolmyndigheternas uppdrag tydliggöras. Myndigheter som Statens skolverk och Specialpedagogiska skolmyndigheten spelar en viktig roll i att stödja huvudmän och lärare i deras arbete. Deras fokus bör i första hand vara att ta fram och tillhandahålla kunskapsstöd som är direkt användbara i skolans praktik, snarare än att bedriva bred forskningskommunikation. Ett tydligare fokus på kunskapsstöd kan bidra till att forskningsresultat omsätts i undervisning och pedagogisk praktik.

En annan central fråga gäller arbetet med beprövad erfarenhet. Riksrevisionens granskning visar att det i dag saknas nationella strukturer för hur professionens erfarenheter ska dokumenteras, värderas och sammanställas. Detta innebär att viktig kunskap från skolans praktik riskerar att gå förlorad eller inte tas till vara på ett systematiskt sätt. För att stärka läraryrkets professionalitet och bidra till en kunskapsbaserad utveckling av undervisningen bör därför en lämplig aktör få i uppdrag att utveckla metoder för att dokumentera, värdera och sammanställa beprövad erfarenhet i skolväsendet.

Sammantaget visar Riksrevisionens granskning att arbetet med vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behöver stärkas. Regeringens skrivelse ger dock inte tillräckliga besked om hur de identifierade bristerna ska åtgärdas. För att säkerställa att undervisningen i svensk skola i praktiken vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet krävs ett mer systematiskt och samordnat arbete på nationell nivå. Regeringen bör därför återkomma med tydligare åtgärder i enlighet med vad som anförs i denna motion.

Anders Ygeman (S)

Linus Sköld (S)

Mats Wiking (S)

Robert Olesen (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)

Rose-Marie Carlsson (S)

Niklas Sigvardsson (S)